

Apstiprinātas
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2022. gada 16.maija
rīkojumu Nr. 1-2e/22/173

**Vadlīnijas par zinātniskās institūcijas iesniedzamo dokumentāciju
zinātniskās institūcijas bāzes finansējuma aprēķināšanai**

Izstrādātas saskaņā ar
Ministru kabineta 2022. gada 19. aprīļa
noteikumiem Nr. 252
„Zinātniskās darbības bāzes
finansējuma piešķiršanas kārtība”
8. punktu

1. Ievads

- 1.1. Saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 252 „Zinātniskās darbības bāzes finansējuma piešķiršanas kārtība” (turpmāk – noteikumi Nr. 252) 3. punktu, kas nosaka zinātniskajai institūcijai piešķiramā zinātniskās darbības bāzes finansējuma (turpmāk – bāzes finansējums) īpatsvara no kopējā piešķirtā bāzes finansējuma aprēķināšanas kārtību, un 8. punktā noteikto Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – ministrija) ir izstrādājusi Vadlīnijas par zinātniskās institūcijas iesniedzamo dokumentāciju zinātniskās institūcijas bāzes finansējuma aprēķināšanai (turpmāk – vadlīnijas).
- 1.2. Vadlīnijas izmantojamas zinātnisko institūciju reģistrā reģistrētajiem valsts zinātniskajiem institūtiem, valsts augstskolām, valsts augstskolu zinātniskajiem institūtiem, tai skaitā valsts dibināto universitāšu zinātniskajiem institūtiem – atvasinātām publiskām personām (turpmāk kopā arī – Institūcija).
- 1.3. Vadlīniju mērķis ir sniegt skaidrojumu un veidot vienotu pieeju un praksi bāzes finansējuma aprēķināšanai nepieciešamās informācijas sagatavošanai.
- 1.4. Vadlīnijās norādīto informāciju Institūcijas iesniedz ministrijai Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmā (turpmāk – informācijas sistēma) saskaņā ar noteikumu Nr. 252 7. punktu un Ministru kabineta 2017. gada 27. jūnija noteikumu Nr. 381 „Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmas noteikumi” (turpmāk – noteikumi Nr. 381) 11. un 34.¹ punktu.
- 1.5. Vadlīnijas piemērojamas tiktāl, cik tās nav pretrunā ar noteikumiem Nr. 252 un citiem bāzes finansējuma aprēķināšanu un piešķiršanu regulējošo normatīvo aktu normām, kā arī normatīvajiem aktiem par Institūcijas zinātniskās darbības pārskatu (turpmāk – pārskats).
- 1.6. Ja ministrija konstatē, ka Institūcija līdz kārtējā finansēšanas perioda 1. aprīlim iesniegtā informācija bāzes finansējuma aprēķināšanai neatbilst noteikumiem Nr. 252 un/vai vadlīnijām, un konstatēto nepilnību apjoms būtiski traucē iesniegtās informācijas tālākai pārbaudei, ministrija lūdz Institūciju novērst konstatētās nepilnības.
- 1.7. Institūcijas novērs ministrijas konstatētās nepilnības 5 (piecu) darba dienu laikā no ministrijas paziņojuma saņemšanas dienas par nepieciešamajiem labojumiem informācijas sistēmā iesniegtajā pārskatā. Ja nepilnības konstatētas arī atkārtoti, tad Institūcijas tās novērs nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz kārtējā finansēšanas perioda 30. jūnijam.
- 1.8. Ja Institūcija konstatē nepilnības pārskatā pēc kārtējā finansēšanas perioda 30. jūnija, tad Institūcija par to rakstveidā informē ministriju.

2. Noteikumu Nr. 252 3. punktā noteikto informāciju Institūcija iesniedz šādā veidā:

- 2.1. Informāciju par noteikumu Nr.252 3.punktā minētās formulas elementu „**alga**” ievada pārskata 6. sadaļā „CSP pārskats”, *1.3 Izdevumi zinātnisko darbu veikšanai* zem koda 131110 (darbaspēka izmaksas). Finansējuma aprēķiniem ņem vērā Institūcijas iepriekšējos trīs finansēšanas periodos zinātnē nodarbināto darbinieku – akadēmiskā personāla (vadošie pētnieki, pētnieki, zinātniskie asistenti, kā arī profesori, asociētie profesori, docenti – augstskolas noteikto pētniecības pienākumu procentuālajā (%) apmērā no kopējiem pienākumiem), zinātnes tehniskā personāla un zinātni apkalpojošā personāla - darbaspēka izmaksas zinātniskajai darbībai un tās nodrošināšanai nepieciešamiem tehniskiem uzdevumiem un palīgfuncijām.
- 2.2. Bāzes finansējumu noteikumu Nr. 252 3. punktā minētās formulas elementā “alga” aprēķina reizi trijos gados un piešķir to nemainīgu triju gadu periodā. Noteikumu Nr. 252 19. punkts nosaka, ka šī norma stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.
- 2.3. Informāciju par noteikumu Nr.252 3.punktā minētās formulas elementu „Konk” un „Ligum” ievada informācijas sistēmā sadaļā “Zinātniskās darbības projektu datu bāze”, atsevišķi izdalot Institūcijas iepriekšējā finansēšanas periodā saņemto finansējumu. Pirms informācijas ievadīšanas par projektu Institūcija pārliecinās, vai konkrēto projektu informācijas sistēmā attiecīgajā sadaļā nav ievadījusi jau cita Institūcija vai projekta īstenošanas izpildi uzraugošā institūcija. Ja konstatē projekta dublikātu, tad Institūcija par to paziņo, nosūtot informāciju uz elektroniskā pasta adresi: nzdis@izm.gov.lv un informācijas sistēmas administrators veic projektu ierakstu apvienošanu. Izvēloties projekta veidu, Institūcija izvēlas no piedāvātā kataloga, norādot projekta veidu pēc būtības. Piemēram, ja tas ir bijis līgumdarbs, izvēlas projekta veidu, kas norāda uz līgumdarbu. Ar zinātni nesaistītajiem projektiem projekta veidu norāda: „Ar zinātnisko darbību nesaistīts projekts”.
- 2.4. Informāciju par noteikumu Nr.252 3.punktā minētās formulas elementu „Konk” ievada informācijas sistēmā sadaļā “Zinātniskās darbības projektu datu bāze” Institūcijas iepriekšējos trīs finansēšanas periodos īstenoto Eiropas Savienības Ietvara programmas pētniecības un attīstības projektu (atbilstoši Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) publicētajā zinātnes statistikas metodoloģijas krājumā *Frascati Manual* sniegtajai definīcijai), citu starptautisku pētniecības un attīstības pētījumu projektu un Latvijas valsts budžeta finansēto, Institūcijas **konkursa kārtībā** iegūto pētniecības un attīstības projektu, finansējumu šiem projektiem.
- 2.5. Informāciju par noteikumu Nr.252 3.punktā minētās formulas elementu „Ligum” ievada informācijas sistēmā sadaļā “Zinātniskās darbības projektu datu bāze” Institūcijas iepriekšējos trīs finansēšanas periodos pētniecības un attīstības **līgumdarbu** (atbilstoši Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) publicētajā zinātnes statistikas

metodoloģijas krājumā *Frascati Manual* sniegtajai definīcijai) iegūto finansējumu, tai skaitā pētniecības un attīstības līgumdarbi ar komersantiem, publiskām personām (piemēram, valsts, pašvaldība, valsts augstskola, valsts zinātniskais institūts) un citiem pasūtītājiem (piemēram, fiziska persona, biedrība, nodibinājums) un ieņēmumi no intelektuālā īpašuma tiesību nodošanas, kā arī finansējums, ko Institūcija ieguvusi no starptautiskiem pētniecības un attīstības līgumdarbiem.

- 2.6. Informāciju par mākslas un radošajiem projektiem ievada informācijas sistēmā sadaļā „Zinātniskās darbības projektu datubāze”, izvēloties projekta veidu ”Mākslas un radošais projekts”.
- 2.7. Informācijai par noteikumu Nr.252 3.punktā minētās formulas elementu „Publ” ievada Institūcijas iepriekšējos trīs finansēšanas periodos zinātnisko **publikāciju** skaitu Institūcija ievada informācijas sistēmā sadaļā “Zinātniskās darbības rezultātu datu bāze”.
- 2.8. Lai saņemtu datus no *Elsevier Scopus* (<https://www.scopus.com/>) (turpmāk – SCOPUS) un *Clarivate Web of Science Core Collection (WoSCC)* (<https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>) (turpmāk – Web of Science) datubāzēm, Institūcija ievada un aktualizē zinātnisko institūciju reģistrā Institūcijas SCOPUS un Web of Science identifikācijas numuru, un vēlams ievadīt Institūcijas akadēmiskajos amatos ievēlētā personāla SCOPUS un Web of Science identifikācijas numuru zinātniskajās institūcijās akadēmiskajos amatos ievēlēto personu reģistrā.
- 2.9. Pēc publikāciju saņemšanas no starptautiskajām datubāzēm Institūcija caurskata publikāciju sarakstu un pārlicinās, ka publikāciju sarakstā nav dublikāti un saņemtie dati ir korekti. Nepieciešamības gadījumā Institūcija aktualizē esošo ierakstu informācijas sistēmā par attiecīgo zinātnisko publikāciju, datus atkārtoti pieprasot no starptautiskajām datubāzēm, piemēram, pēc DOI identifikatora vai autoru identifikatoriem. Ja konstatē dublikātus, tad tos apvieno, izmantojot informācijas sistēmas funkcionalitāti. Ja dublikāts ir starp vairākām Institūcijām, tad Institūcija sazinās ar informācijas sistēmas administratoru (nzdis@izm.gov.lv), lūdzot veikt publikāciju apvienošanu (e-pastā ir jānosūta saites uz apvienojamajām publikācijām).
- 2.10. Publikācijas, kuras automātiski neielasās informācijas sistēmas datubāzē, jāievada manuāli. Publikācijas ar veidu „2.4. Citas grāmatas” (tai skaitā skolu mācības grāmatas, populārzinātniskā literatūra, daiļliteratūra, vārdnīcas, enciklopēdijas u.c.) un „6. Citas publikācijas (t.sk. tēzes)” bāzes finansējumā netiek iekļautas. Publikācijas, kuras nav publicētas SCOPUS un Web of Science, izlases kārtībā pārbaudīs zvērināts revidents audita laikā.
- 2.11. Papildus noteikumu Nr. 252 3. punktā attiecībā uz formulas elementu „Publ” noteiktajam attiecībā uz kārtību, kādā tiek atlasīta publikāciju atbilstība Q1 un Q2 kvartīles izdevumiem, balstās uz CiteScore rādītāju

SCOPUS un JIF rādītāju Web of Science (SCOPUS – CiteScore, Web of Science – JIF). Atbilstības pārbaudes periods: attiecīgā gada maijs – jūnijs. Papildus: nosakot atbilstību Q1 vai Q2 publikācijām, kuras ir gan SCOPUS, gan Web of Science, atbilstību Q1 vai Q2 publikācijām piemēro, ja vismaz vienā no tām informācijas pārbaudes brīdī ir tikušas izpildītas šīs prasības, vai, ja informācijas pārbaudes brīdī prasības ir tikušas izpildītas abās, bet atšķirīgi – piemēro augstāko koeficientu.

- 2.12.** Informāciju par noteikumu Nr.252 3.punktā minētās formulas elementu „DrMg” ievada Institūcijas iepriekšējos trīs finansēšanas periodos zinātniskā personāla noteiktā kārtībā sekmīgi **aizstāvētiem promocijas darbiem un maģistra darbiem**. Katrā no finansēšanas periodiem 75 % no šī kritērija pieejamā finansējuma ir paredzēti atbalstam par promocijas darbiem, kamēr 25 % – par maģistra darbiem. Nosakot elementu “DrMg”, izmanto informāciju tikai par tiem doktora un maģistra grāda ieguvējiem, kuru nodarbinātība Institūcijā noteiktajos amatos attiecīgajā finansēšanas periodā ir ne mazāk kā 0,2 slodzes pilna laika ekvivalenta izpratnē. Ar pilna darba laika ekvivalentu saprot nodarbinātā darbinieka kopējā nostrādāto stundu skaitu (tai skaitā ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma) attiecību pret kopējo darba stundu skaitu attiecīgajā finansēšanas periodā, kurā ir aizstāvēts promocijas vai maģistra darbs. Slodzi ievada atbilstoši noteikumu Nr. 381 11¹.2.2. un 11¹.2.3. apakšpunktam. Informācija par sekmīgi aizstāvētajiem promociju un maģistra darbiem tiks izgūta no Valsts izglītības informācijas sistēmas (turpmāk – VIIS) Studējošo un absolventu reģistra.
- 2.13.** Informāciju par valsts augstskolu, valsts augstskolu zinātniskajos institūtos, tai skaitā valsts dibināto universitāšu zinātniskajos institūtos, kas ir atvasinātas publiskas personas, akadēmiskā personāla amatiem (vadošais pētnieks un pētnieks) vispirms aktualizē VIIS un pēc datu sinhronizācijas ar informācijas sistēmu pārlicinās par informācijas aktualitāti.
- 2.14.** Informāciju par zinātnisko personālu un zinātnes tehniskā personāla un zinātni apkalpojošā personāla iepriekšējā finansēšanas periodā nostrādātajām stundām un slodzi pilna laika ekvivalenta izteiksmē pievieno pārskata 2. sadaļā „2. ziņas par zinātnē nodarbinātajiem”, papildus norādot arī personas vārdu, uzvārdu un amatu (veidlapa pieejama informācijas sistēmā sadaļā „Lietotāja materiāli” apakšsadaļā „Pamācība zinātniskās institūcijas PĀRSKATA par zinātnisko darbību sagatavošanai un iesniegšanai un veidlapas”) atbilstoši noteikumu Nr. 381 11¹.2.2. un 11¹.2.3. apakšpunktam.
- 2.15.** Valsts augstskolās, valsts augstskolu zinātniskajos institūtos, tai skaitā valsts dibināto universitāšu zinātniskajos institūtos, kas ir atvasinātas publiskas personas, akadēmiskajos amatos ievēlētajām personām

aktualizē informāciju personas izglītību iepriekšējā finansēšanas periodā (pieprasot datus no VIIS automātiskā režīmā, ja izglītība iegūta Latvijā).

- 2.16.** Valsts augstskolās, valsts augstskolu zinātniskajos institūtos, tai skaitā valsts dibināto universitāšu zinātniskajos institūtos, kas ir atvasinātas publiskas personas, akadēmiskajos amatos ievēlētajām personām aktualizē informāciju par personas studiju līmeni pārskata gadā (aktualizē informāciju no VIIS, ja studē Latvijā), ja persona studējusi maģistra vai doktora studiju programmās iepriekšējā finansēšanas periodā.

Paskaidrojošā daļa:

3. Bāzes finansējumu attiecībā par tiem noteikumu Nr. 252 3. punktā minētās formulas elementiem, kuros izmanto trīs iepriekšējo finansēšanas periodu informāciju, aprēķina katram finansēšanas periodam, nosakot ekvivalentu ietekmi uz formulas attiecīgajam elementam piešķiramo bāzes finansējumu.
4. Tajā brīdī, kad bāzes finansējums vairumā rādītāju pāries uz 3 gadu ciklu, tiek noteikts, ka katram gadam ietekme uz noteikumu Nr. 252 3. punktā minētās formulas elementam paredzēto svaru aprēķinu formulā ir vienāda jeb katrs gads, neatkarīgi no tā vērtību kopsummā atšķirībām starp visām Institūcijām ietekmē aprēķinu trešdaļas apmērā.
5. 2022. un 2023. gadam attiecībā uz noteikumu Nr. 252 3. punktā minētās formulas elementu "Alga", "Konk", "Ligum" un "DrMg" nosaka pakāpenisku pāreju uz 3 gadu rādītāju ciklu. Formulas elementam "Publ" jau no noteikumu Nr. 252 ieviešanas uzreiz tiek izmantots 3 gadu cikls, jo arī iepriekšējā bāzes finansējuma aprēķinā tas ir bijis vienīgais rādītājs ar jau ieviestu 3 gadu ciklu.
6. Sākot no 2023. gada, 2024. gadam piešķiramo bāzes finansējumu (kad pilnībā būs ieviesta pāreja uz 3 gadu ciklu visos rādītājos) aprēķina konstanti nemainīgu uz 3 gadiem, lai nodrošinātu to, ka vismaz 40 % no bāzes finansējumam piešķiramā apmēra Institūcijai ir pilnīgi precīzi prognozējami, tādējādi atvieglojot Institūcijas to budžeta plānošanu.
7. Aprēķinot formulas elementu "Konk", Eiropas Savienības Ietvara programmas pētniecības un attīstības projektu (piemēram, Apvārsnis Eiropa) finansējumam piemēro koeficientu 2.
8. Tām publikācijām, kuras ir iekļautas Web of Science vai SCOPUS datubāzēs un kuras ir publicētas Q1 kvartīles izdevumos, kā arī publiski recenzētām zinātniskajām monogrāfijām un starptautiskajiem patentiem piemēro koeficientu 3, Q2 kvartīles izdevumos – koeficientu 2, pārējām Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajām zinātniskajām publikācijām un citiem patentiem – koeficientu 1, citiem starptautisko datubāžu iekļautajos izdevumos publicētajiem oriģināliem zinātniskajiem rakstiem – koeficientu 0,5.
9. Nosakot formulas elementu "Publ" par Institūcijas zinātniskajām publikācijām, kas ir iekļautas Web of Science vai SCOPUS datubāzēs, kurās to kopējais

autoru skaits pārsniedz 50 un kurās Institūcijas autors vai autori nav norādīti kā zinātniskās publikācijas pirmais, otrais vai pēdējais autors, – tās papildus citiem koeficientiem tiek reizinātas ar koeficientu 0,1. Nosakot "Publ" atbilstību Q1 vai Q2 izdevumiem, ja zinātniskajai publikācijai, kura ir iekļauta gan Web of Science, gan SCOPUS datubāzē, starp šīm abām datubāzēm atšķiras izdevumu atbilstība Q1 vai Q2 kvartīlēm, tām piemēro augstāko koeficientu.

- 10.** Formulas elements „Izc” – Institūcijas nodarbinātā zinātniskā personāla skaita pilna laika ekvivalenta izteiksmē – tiek ņemts no pēdējā Institūciju starptautiskajā novērtējumā norādītā – reizinājums ar kritēriju īpatsvaru tajās vērtējamajās vienībās, kurās vismaz viens no novērtētajiem kritērijiem atbilstoši normatīvajam regulējumam par Institūcijas darbības starptautiskā novērtējuma organizēšanas kārtību ir novērtēts ar „4” vai „5”. Informācija informācijas sistēmā par šo formulas elementu nav jāievada.